

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH
SEVERNE AMERIKE.

Sedež: JOLIET, ILL.

Inkorp. v drž. Ill. 14. maja 1915
Inkorp. v drž. Pa. 5. apr. 1916

Vatnovljena 29. novembra 1914

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, JEDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill.

Tajnik.—Josip Klepec, Joliet, Ill.

Zapis.—A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik.—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Kastello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.

3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

Stephen Kukar, Joliet, Ill. Josip Težak, Joliet, Ill.

Math Ogrin, N. Chicago, Ill.

Glasilo: AMERIKANSKI SLOVENEK, Joliet, Ill.

KRAJEVNO DRUŠTVO ZA D. S. D. se sme ustanoviti s 8. člani (icami) v kateremkoli mestu v državi Illinois in Pennsylvaniji z dovoljenjem gl. odbora. Za pojasnila pišite tajniku.

Vsa pisma in denarne pošiljke se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Centralo za tečna krmila je ustanovil deželni odbor kranjski, da na ta način odpomore pretečemu pomanjkanju krmil za živino v deželi. Centrala ima svojo pisarno v Ljubljani. Na vrhnikih je vzel deželni odbor v zakup del tovarne, kjer bo pripravljali različne vrste tehničnih krmil. Krmila se bodo prodajala po lastni ceni, ker hoče deželni odbor s tem kar mogoče nadomestiti ogromno pomanjkanje žita in senu ter odvrniti nevarnost stradanja domače živine. Dobivala se bodo krmila v prvi vrsti za molzno živino, teleta in prašiče.

Župani in podžupani z Goriskega so bili pozvani na vojaško pregledovanje 17. marca v Ljubljano.

Za ostepele vojake. Izobraževalno društvo v Komendi je priredilo predstavo na korist v vojni oslepelih vojakov. Na vspehdu je bila deklaracija "Soči", veseloigra "Čevljar" in burka "Drzni zrakoplovec". Vse tri točke so vrli komenski igralci izvrstno rešili. K predstavi je prišlo veliko domačega in sosednjega občinstva, da je bila dvorana napolnena polna in jih je moralo mnogo oditi, ker ni bilo več prostora. Čisti dohodek igre 160 K je poslal dež. odboru za ostepele vojake.

Najlepše poslopje. Z Vač poročajo: Najlepše poslopje na tgu Vače je danes sola in kaplanija, ki je pod skupno streho. L. 1903. je pogorelo. Kaplanija se je temeljito popravila pri požaru šele enajst dan, pa se je potem šele enajsto leto popravila. Sola se je kmalu razširila in pozidala ter plačala že koncem leta 1914. Kaplanija se je končno popravila l. 1914. z 200-stotno naklado za dve leti. Ker pa je za domačo občino trg Vače pobrala davkarja pomotoma za l. 1914 in 1915. namesto po 20 vsakokrat po 40 odstotkov, zato ima občina Vače iz leta 1915. 1000 K preostanka, ki se porabijo za l. 1916. Vseled tega ima letos samo po 20 odstotkov občinske naklade.

Žrtve vojne. V neki bolnišnici na Tirolskem je umrl za pljučnico Janez Jare iz Podboršta pri Mirni-pec, komaj 22 let star. Boril se je na doberdobiški planoti. Na zadnjo uro je izrazil željo, da bi se samo polentarij rad "nabrisal". — Iz Suhora na Belokranjskem poročajo: Dobili smo žalostno sporočilo, da je na Svečnico padel na južnem bojišču vrl mladenič Niko Popovič iz Škernjčeva h. št. 9, rojen 1897. Vse, ki so poznali pridnega fanta, je pretresla ta žalostna vest, posebno pa njegove skrbne roditelje, ki obkajujejo najboljšega sina. Ko je govorila mati drugega sina spravljala v vojno in točila solze bridkega slovesa, jo je tolažil z besedami: "Ne jokajte, ne bojte se za mene, Bog in Marija me bosta čuvale; ako pa padem, ne žalujte, ne bom sam umrl, ne boste samo vi izgubili sina!" Tolažil jih je v zadnjem pismu: "Ne žalujte, ako padem, nikdar več ne bo videla stara mati, bratje in sestre. Takoj prvi dan na bojišču polju je izdihnil svojo dušo. Niko, delaven, ubogljiv in vdan iz vsega srca svojim roditeljem. Njihova hči Jozefa Starešinič, rojen na Preležiški sprevodnik v Zagrebu.

Modra galica in žeplova moka. Kmetijska podružnica v Novem mestu

še pridelke, baje daljša stebelca in finiješe predivo.

ŠTAJERSKO

Izkoriščevalci kmetov. Iz Maribora se poročajo: Vest o rekviziciji živine, ki so jo zadnji čas priobčili listi, so na deželi mnogo krivo tolmačili. Ljudje, ki navadno drugega ne znajo, nego da Bogu čas krajejo in se živijo od dela drugih, so razširili govorico, da se bo živino s silo odjemalo, da bo cena določena pod 2 K za 1 kg žive teže itd. To so vesti, ki temeljijo vse na lažeh. Izkoriščevalci kmečkoga ljudstva bi zopet radi prišli do neopravičljivega dobička. Ti ljudje namreč nagovarjajo živinorejce, naj sedaj poprodajo svojo odvisno živino. In na te laži govorice in limanice brezvestnih ljudi je že mnogi nasedel. Rekviralo se bo le v slučaju nujne potrebe in je za sedaj za to določeno za celo Štajersko samo 10.000 glav goveje živine, tako da bo na vsako občino prišlo le prav malenkostno število živine za rekvizicijo. In vojaška oblast bo plačala, če ne boljše, pa vsaj tako dobro kot vsak drug kupec.

Kot mrtev pokopan, a zopet živ. Prekmurske "Novine" poročajo: V Velikem Varadinu (Nagy Varad) je ležal brez zavesti težko ranjen vojak. Ko je prišel k zavesti, je pa s strahom opazil, da leži poleg njega težko ranjen tisti, katerega je on že kot mrtvega zakopal. Ogovorjeni je mislil, da govori ranjenec v zmedji, zato ni nič odgovoril. Za nekaj dni pa ranjenec ni mogel več strpeti in je vprašal sosedo: "Pajdaš, ali nisem jaz tebe pokopal?" — "Si me." — "Kako pa si potem sem prišel?" — "Ko si me pokopal, sem od mrzle zemlje zopet oživel. Na meni je bilo le malo prsti in skozi zemeljski plast sem porinil roko ter sem z njo migal. Od slabosti sem nato zopet omagal. Saniterci so me nato opazili in tako sem bil rešen groba."

Kaj se bo letos posebno izplačalo? Mariborski "Slov. Gosp." piše: Oblasti z raznimi odloki priporočajo, da bi se letos sadilo mnogo krompirja in sejalo mnogo oljnatih rastlin. Ta nasvet je popolnoma na mestu. Krompirja se je v vojnem času izredno mnogo porabilo, tako da se sedaj že pojavlja pomanjkanje krompirjevih zalog. Mnogi posestniki se celo pritožujejo, da jim bo primanjlovala semenskega krompirja. Da se bo moglo letos dovolj ali pa še več krompirja posaditi kot navadno, je potrebno, da se oskrbi dovolj semenskega krompirja. Ker je čas kratko odmerjen, je potrebno, da se vsak, komur manjka semenskega krompirja, po občini obrne na okrajno glavarstvo, da isto poskrbi zanj. Krompir ima izredno lepo ceno, katera mu bo ostala gotovo še tudi v bodoče. Zatorej se naj vsak potrudil, da nasadi letos kolikor mogoče mnogo krompirja. Enako je z oljnatimi rastlinami. Ker je uvoz olja iz tujine zaprt, je nastalo v naših krajih veliko pomanjkanje jedilnega in drugega olja. Cena pa je istemu izredno poskočila. Bučno olje, ki je stalo pred vojno 1 liter 2 kroni, stane sedaj 7 kron. Sejmo torej letos kolikor mogoče mnogo oljnatih rastlin, kakor: lanu, maka, solčnic, buč itd. Mak n. pr. stane že sedaj 1 kg 1 K 50 vin. in utegne biti še dražji. Lan pa se ne izplača sejati samo radi olja, ampak tudi radi prediva, ki je v ceni poskočilo za 150 — 200 odstotkov. Poročila s Češkega pravijo, da tamošnji kmetje stara, malorodovita hmeljišča opuščajo in sejejo mak, lan, konoplje in enake rastline. Kdor bi rabil kaklo vrsto omenjenih semen, se mora obrniti na žetvenega komisarja R. Petrovna na mariborskem okrajnem glavarstvu, kateri bo dal nasvet, kje dobiti potrebno seme.

KOROŠKO.

V vojnem času. Iz Jezerskega poročajo: Da možakarji odhajajo iz jezerske "republike" v vojaško službo, se menda tudi drugod zgodi. Da so med njimi gospodarji, čevljarji, mižarji, žagarji, hlapi, tudi nič nenavadnega. Akoravno nimamo ex-offo čevljarjev, vendar ne hodimo bosi. Našli so se naenkrat čevljarji diletanti, ki so to svojo obrt pred leti obesili na klin; seveda taki čevlji niso za ples v celovških muzikalnih dvoranih, a za naša gorska pota so prav pripravi. Za jesti in piti imamo tudi še, samo ženske so bile hude, ker v štedilnikih ni hotelo goriti in so se peči močno kadile. Odkar pa je prevzela Hkavčeva Urša brezplačno dimnikarsko obrt in se suče oblačena v hlače, z dimnikarskim orodjem v rokah okoli peči in kuhinj, je vse zopet v redu. Tupatam vidiš pri nas tudi kakšno uniformo kakoga "urlaubarja", za nekaj dni. Žalibog obžaluje naša fara tudi prav bridkih izgub: od nekaterih vpoklicanih pa ni ne duha ne sluha, najbrž jih pokriva že tuja hladna zemlja. Primčev Francelj je te dni poslal pismo, v katerem piše, da je prestal vse bitke od karpatskih bojev do zavzetja Lublina in še potem brez vsake poškodbe. Francelj je znan kot izvrsten igralec na odru.

Rdeč sneg. Iz Mohlić v Podjuni poročajo: V noči od 8. na 9. sušca je padal v tukajšnji okolici "krvav" sneg. Zvrhnja plast snega se je natanko razločevala od spodnje, ki je bila snežno-

bela. Ljudstvo je to naravno prikazen seveda različno presojevalo.

Prebiranje leta 1898. rojenih črno-vojskih zavezancev na Koroškem se je vršilo sledeče: Za politični okraj Šmohor dne 17. aprila v Šmohorju; za politični okraj Beljak v Beljaku dne 18. in 20. aprila; za politični okraj Špital v Špitalu dne 25. aprila; za mesto Celovec dne 26. aprila v Celovcu; za politični okraj Volsperk dne 27. in 28. aprila v Volsperku in Redingu; za politični okraj Velikovec v Sinčivasi dne 29. in 30. aprila; za politični okraj Celovška okolica dne 1. in 2. majnika v Celovcu; za politični okraj St. Vid v St. Vidu dne 3. in 4. maja.

V ujetništvu. Po več kakor trimajstnih mesecih se je oglašil iz ruskega ujetništva Jozef Einspieler, Hanjčevcev v Ledinah pri Svecih. Bil je v Przemyslu in ves čas od tedaj ni bilo o njem nobenega glasu; imeli so ga že za mrtvega. Sedaj pa se je oglašil iz ruskega ujetništva. Njegova brata Boštjan in Nikolaj sta tudi v ruskem ujetništvu, tretji brat Franc pa je bil ranjen.

PRIMORSKO.

Iz ruskega ujetništva se je oglašil četovodja Stanko Kodrič iz Rihemberka, vas Cvetroz. Imeli so ga za mrtvega, skoraj leto dni ni bilo o njem nobene vesti. Njegovi tovariši so pripovedovali, da so ga videli umirajočega, težko ranjenega itd. Sedaj se je pa oglašil. Zopet nov dokaz, kako malo je dati vere izpovedbam različnih očitvecev.

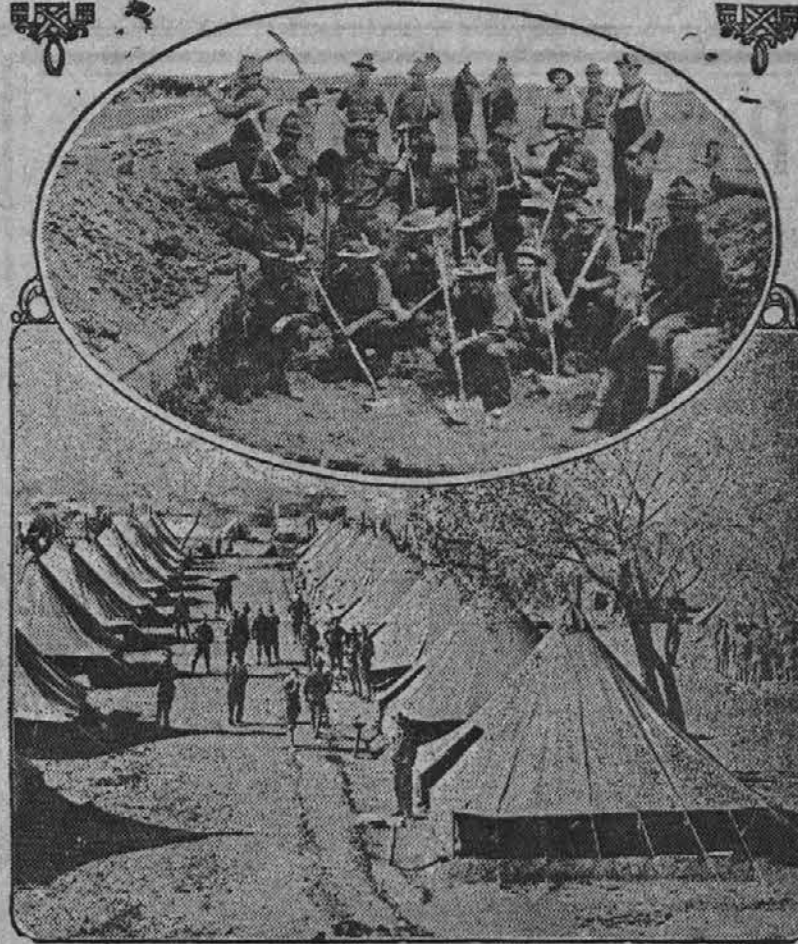
Zvonovi. Te dni so pripeljali zvonove iz Opatjegasela v Komenu. Nahajajo se na dvorišču dekana v Komenu. Zvonovi iz Sela nad Brestovico so pa shranjeni pri orožnikih v Komenu.

Od šrapnela je bil ranjen nadstegm 15 let stari sin kajzarice Stefan Milost iz Grgarja na Gorškem. Ranjen je bil na potu v Solkan, ko je šel kupovat špecerijsko blago. Z vojaškim transportom so ga prepeljali v ljubljansko deželno bolnišnico. — Gdč. Vodopivec iz Gorice, katera je bila 24. julija 1915 od šrapnela ranjena, da so ji morali nogo odrezati in bila proglašena za mrtvo, se nahaja sedaj v c. kr. rezervni bolnišnici št. 11, v V. okraju na Dunaju, Castelligasse 25.

Iz doberdobskega kamna izdelano težilo na cesarjevi pisalni mizi. Predsedstvo pomožnega odbora za begunce z juga je izročilo kabinetnemu ravnanju tajnemu svetniku baronu Schieslu iz doberdobskega kamna izdelano težilo, ki se polaga na pisma, s prošnjo, da je predložiti cesarju v spomin na boje avstrijskih čet na doberdobski planoti. Cesar je bil baje vzradočen radi tega daru in je ukazal izreči odboru svojo zahvalo.

HRVATSKO.

Nadvojvoda Evgen o Hrvatih. Dne 31. januarja je promoviral nadvojvoda Evgen za častnega doktorja hrvatskega vseučilišča v Zagrebu. Predno mu je bila izročena doktorska diploma, ga je nagovoril rektor dr. Barac v hrvatskem jeziku, a po nagovoru so ga odposlanci zagrebske univerze in ves generalni štab pozdravljali z burimi "živio"-klici. Pri obodu se je izjavil nadvojvoda Evgen o Hrvatih, da stoji hrvatski narod na višku svoje nagole in da so se hrvatski sinovi odlikovali na vseh bojnih poljih za časa te vojne s svojo zvestobo, junaštvom in neutrudljivostjo. — General Borojevič se je pa izjavil: "Izročilo Hrvatov, biti zvest do zadnjega diha in se z levjo močjo boriti, se je tudi v tej vojni na vseh bojnih poljih sijajno pokazalo."

Photos by American Press Association.

ČETE OB MEJI IMAJO DOŠTI OPRAVITI.

Taborišče v El Pasu in vojak, delajoči zakope in utrdbe za slučaj, da Mehikanci nenadoma vpadajo v Združene Države.

\$1,000 namesto \$500.

Kam naj pripada?

Večja hranila se bodo zdaj sprejemala v poštnih hranilnicah. To je omogočil važen popravek (amendment) k poštnohranilnemu zakonu, ki ga je pravkar potrdil predsednik Wilson. Sedaj sme hranitelj v poštni hranilnici imeti znesek \$1,000, ki se naj plačujejo obresti. Poprej je bilo \$500 največji znesek, ki ga je lahko imel na svoj kredit. Ta razteg poštnohranilnih olajšav bo prav dobro došel tišočerim hraniteljem, ki so že dosegli staro 500 dolarsko mejo in bi radi zapuili več svojih hranil Stricu Samu. Poštnohranilni zakon je popravljen tudi glede velikosti zneska, ki se sprejme od hranitelja mesečno. Po starem zakonu si lahko dal v hrambo samo \$100 v koledarskem mesecu. Popravek odstranjuje to omejitev. Dočim je poštnohranilni sistem že doslej uspeval, kar kaže dejstvo, da ima več nego pol milijona hraniteljev nad osemdeset milijonov dolarjev na svoj kredit, vendar ni popolnoma ustrežal zahtevam občinstva zaradi svojih omejitev, ki so bile zdaj odstranjene.

Uganka.

"Kakšen razloček je med giljotino in pa ljubeznjico?"
"Nobenega, obe pripravita človeka ob pamet."

Eden izmed mnogih.

"Pomisli, danes zopet piše časopis o meni!"
"Ni mogoče!"
"Da. List piše, da ima London 5.000.000 prebivalcev, prebivalec Londona sem pa vendar tudi še jaz!"

Pripoznanje.

Profesor v šoli: "Kokoši seveda imajo tudi uši (kurjenice); to so pa drugačne uši, nego je imamo mi."

Geografska študija.

"Kaj je Nova Kaledonija?"
"Francoska posest v Pacifiku!"
"Kako pridemo tja?"
"Mimo porotnikov." (Zločince pošiljajo v Novo Kaledonijo.)
Gaskonjec pride v Pariz in vidi Seine.
"Vi imenujete to reko Seino? Pri nas ji pravimo Garonna."

"Kaj pa jokaš, fantiček?"
"Kaj ne bi jokaj? Oče pravijo mami zmerom: stara mačka; mama pa pravijo očetu: stara kamela."
"Zaradi tega pa vendar ni treba tebi jokati."
"Kaj ne bi jokaj? Če so mama mačka, oče pa kamela, kaj sem pa potem jaz?"

Veliko mil je,

ki bi se ne smele rabiti za toaletto, ker razdražijo kožo na obrazu, rokah in vratu ter s tem povzročajo mnogo številno kožnih nepravil. Varujte se tistih in zahtevajte Severovo Zdravilno Milo (Severa's Medicated Skin Soap). Njena zdravilna kakovost jo stori zelo primerno milo, ker je antiseptično ter odpravlja kožno razdražjenje. Je izborna milo za izmivanje las in britve. Detetova kopelj bi ne bila popolna brez nje. Cena 25c v vseh lekarnah ali od nas. W. F. Severa Co., Cedar Rapids, Iowa. — Adv. Tues.

Naznanilo!

Slavnemu slovenskemu in hrvatskemu občinstvu v Jolietu naznanjam, da sem otvoril svojo

novo mesnico in grocerijo

na vogalu Cora in Hutchins cest, kjer imam največjo zalogo svežega in suhega mesa, kranjskih klobas, vse vrste grocerije in drugih predmetov, ki spadajo v mesarsko in grocerijsko področje.

Priporočam svoje podjetje vsem rojakom, zlasti pa našim gospodinjam. Moje blago bo najboljšo, najčistejše in tudi po zmerni ceni.

Spoštovanjem

John N. Pasdertz
Chicago tel. 2917
Cor. Cora and Hutchins St., Joliet, Ill.

Vsakdo, ki je poslal denar v staro domovino

POTOM NAŠEGA POSREDOVANJA, JE ZDAJ

POPOLNOMA PREPRIČAN

DA DOSPEJO NAŠE DENARNE POŠILJATVE

ZANESLJIVO IN TOČNO

v roke naslovnikov, kljub vojnim zaprekam, v primernem času.

V stari domovini izplača denar c. k. pošta

100 kron pošljemo zdaj za \$14.30

MI GARANTIRAMO VSAKO POŠILJATEV

Pisma in pošiljke naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEK

BANK DEPT, JOLIET, ILL.

